

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๒/๒๕๕๕

วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคความหวังใหม่เพื่อรวมพรรคความหวังใหม่เข้ากับ
พรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗๓ ว่า

๑. ในคราวประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ ของพรรคความหวังใหม่ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๕ ได้มีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมากให้รวมพรรคความหวังใหม่เข้ากับ
พรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง

๒. ในคราวประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๕ ของพรรคไทยรักไทย เมื่อวันที่ ๒๗
มกราคม ๒๕๕๕ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคความหวังใหม่เข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับ
พรรคไทยรักไทยที่เป็นหลัก

๓. หัวหน้าพรรคความหวังใหม่และหัวหน้าพรรคไทยรักไทย ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรค
ดังกล่าวข้างต้น ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า หัวหน้าพรรคความหวังใหม่และหัวหน้าพรรคไทยรักไทย
ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองทั้งสองเข้าด้วยกันต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามมติของ
ที่ประชุมใหญ่พรรคความหวังใหม่ที่ได้มีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมากตามข้อบังคับพรรคความหวังใหม่
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๒๕ ให้รวมพรรคความหวังใหม่เข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรค
ไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมืองและที่ประชุมใหญ่ของพรรคไทยรักไทยได้มีมติเห็นชอบ
เป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคความหวังใหม่เข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคไทยรักไทยที่เป็นหลัก
ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑
นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคความหวังใหม่ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าพรรคความหวังใหม่ ชี้แจงว่า

๑. พรรคความหวังใหม่ โดยที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ฯ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๕ มีมติให้มีการจัดประชุมใหญ่สามัญของพรรค ฯ ตามข้อบังคับพรรคความหวังใหม่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ (รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๓) ขึ้นในวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๕ เพื่อพิจารณาการรวมพรรค

๒. พรรคความหวังใหม่ ได้จัดประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ ขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๕ เพื่อพิจารณาการรวมพรรค ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๕ เรื่องการรวมพรรคการเมือง มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๓

ที่ประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ มีมติเสียงข้างมาก เห็นควรให้พรรคความหวังใหม่ รวมเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง

๓. พรรคไทยรักไทย ได้จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๕ ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคความหวังใหม่เข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง

๔. วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ หัวหน้าพรรคไทยรักไทยกับหัวหน้าพรรคความหวังใหม่ ได้ร่วมกันมีหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองถึงการรวมพรรคการเมืองทั้งสองเข้าด้วยกัน โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง ตามมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองทั้งสอง ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๗๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ดังนั้น การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคความหวังใหม่ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น พรรคความหวังใหม่ไม่มีข้อแย้งแต่ประการใด

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ชี้แจงว่า

๑. หัวหน้าพรรคไทยรักไทยและหัวหน้าพรรคความหวังใหม่ ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองทั้งสองเข้าด้วยกัน ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๕ ของพรรคไทยรักไทย เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๕ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคความหวังใหม่เข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคไทยรักไทยที่เป็นหลัก และตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคความหวังใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๕ ได้มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมาก ให้รวมพรรคความหวังใหม่เข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓

๒. พรรคไทยรักไทยไม่ได้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ที่ได้ยื่นต่อ ศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคความหวังใหม่เพื่อรวมเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ฯลฯ”

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่ามีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคความหวังใหม่ตามคำร้องของนายทะเบียน พรรคการเมืองหรือไม่

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่ามติที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคความหวังใหม่ให้พรรคความหวังใหม่ รวมกับพรรคไทยรักไทย และมติที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคไทยรักไทยก็ให้พรรคความหวังใหม่ รวมกับพรรคไทยรักไทย จากนั้นหัวหน้าพรรคความหวังใหม่และหัวหน้าพรรคไทยรักไทยได้ร่วมกันแจ้ง การรวมพรรคความหวังใหม่เข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับพรรคไทยรักไทย ซึ่งเป็นพรรคการเมือง ที่เป็นหลักต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง นายทะเบียนจึงต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ ซึ่งบัญญัติว่า

“ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมือง เข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกัน ขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง และให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

เมื่อพรรคความหวังใหม่และพรรคไทยรักไทยได้ดำเนินการตามเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๓ ทั้งหัวหน้าพรรคการเมืองทั้งสองก็ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนด้วยแล้ว จึงมีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งยุบพรรคความหวังใหม่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ (๓) และมาตรา ๖๕ วรรคสอง ได้

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคความหวังใหม่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ